

Visuaalisesti verkossa: Lasten ja nuorten mediaelämä

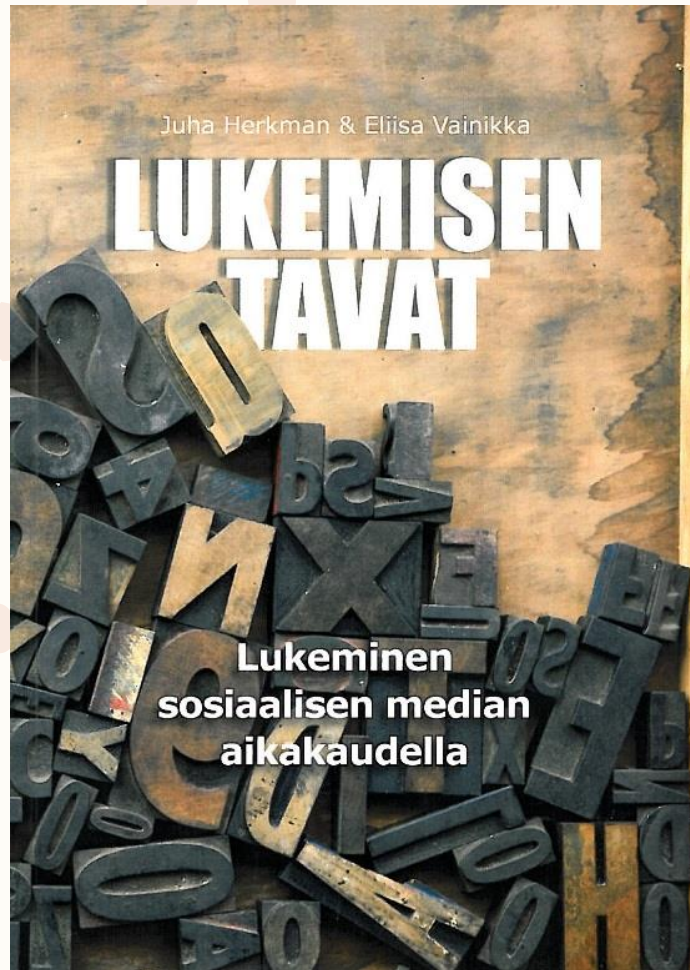
Eliisa Vainikka

FM, väitöskirjantekijä

Viestinnän, median ja teatterin yksikkö

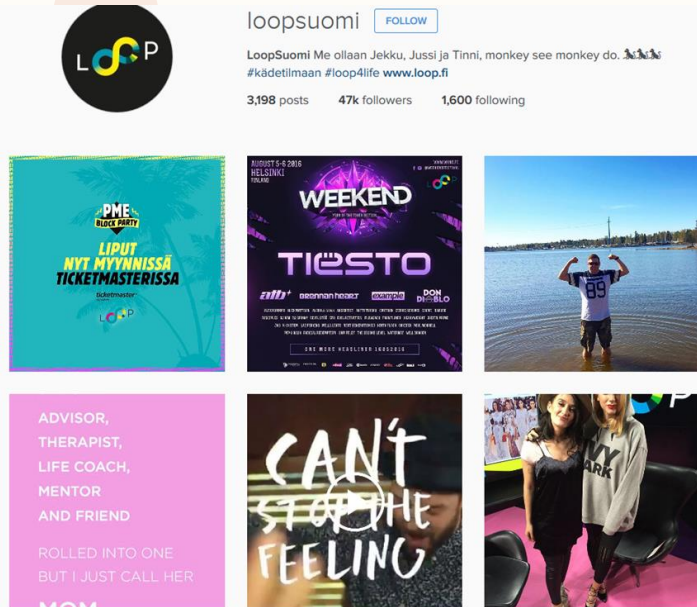
Tampereen yliopisto

Toteutumattomat visiot?

- 2010 ”Uudet lukemisyhteisöt, uudet lukutavat”-hankkeen alkaessa odotukset tablettitietokoneille ja e-kirjoille olivat suuret
- Kirjamarkkinoiden muutos
- Nyt on aistittavissa jonkinlainen hämmennys siitä, että e-kirjan koko kansan läpäisevää suosiota ei tullut (syitä on monia)
- Nyt tablettitietokoneiden myynti on jopa kääntynyt laskuun
- Oppimateriaalinen digitalisointi kuitenkin vauhdissa

Visuaalisesti verkossa -projekti

Profiili: Loop Suomi

- Miten yksityiset käyttäjät ja yritykset kiinnittyvät mobiileihin kuvapalveluihin?
- Osa aineistosta oli teini-ikäisten nuorten ryhmähaastatteluja Instagramin ja Snapchatin käytöstä
- Käyttö liittyy vahvasti kaveripiirien yhteyksiä ylläpitävään viestintään, siihen liittyy erityisesti oman julkisen minäesityksen rakentaminen
- Nuoret joutuvat pohtimaan rajanvetoja ja valintoja: minkälaiset kuvat ovat ok? Minkälaisen kuvan itsestään välittää? Miten tuoda omaa persoonaa esiin? Ketkä ovat oletettu ja todellinen yleisö?
- Vanhoja kuvia poistetaan ja Instagram-profiili on kuratoitu julkisivu, saatetaan vaihdella yksityisen ja julkisen profiilin välillä, voi olla kaksikin profiilia
- Snapchat on rennompia hetkellisiä kanavia

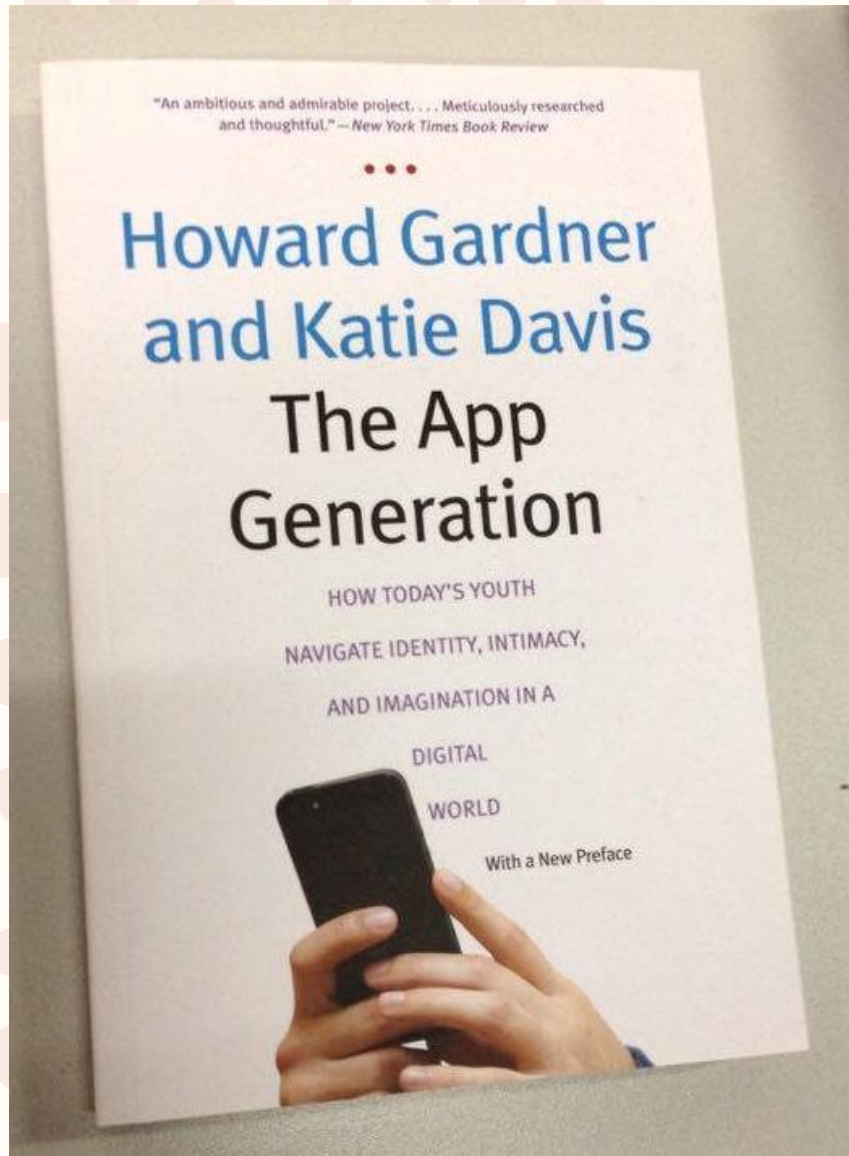
Uusia tutkimuksia (2016)

- Riitta Tammi: Engaging with Media in the **Fragmented Media Environment**. Using multiple methods to discover elements of media engagement
- Karri Mehtälä: **Liikkuvan kuvan ja Flipped Classroom -menetelmän hyödyntäminen** opetuksessa
- Laura Palmgren-Neuvonen: Social interaction in the context of new literacies: Pedagogical potentials of publishing-oriented **learner-generated video production**
- Inka Kiuru: ”Hyvin otettu kuva voi kertoa tarinan” **Osallistava valokuvaus** monikulttuurisessa nuorisotyössä
- Ilona Juntura: Sata kuvaa joista valita – **lukiolaiset visuaalisen materiaalin tuottajina ja tarkastelijoina** sosiaalisessa mediassa
- Ila Hannula: **Tablettilaitteiden pedagoginen hyödyntäminen** esiopetusryhmissä: lastentarhanopettajien kokemuksia tablettien käytöstä

Trendit

- Kuvat ja videot
- Mediamaiseman hybridisoituminen ja fragmentoituminen
- Tekeminen ja toiminnallisuus
- Digitaaliset materiaalit opetuksessa

Mobiilisukupolvi

- Lasten ja nuorten mediankäytön suurin muutos viime vuosina: mobiililaitteet
- Lapset käyttävät internetiä enimmäkseen mobiililaitteilta
- Mobiilipelit
- Whatsapp, Instagram, Snapchat...
- Väline on henkilökohtainen
- Vanhempien huolet liittyvät käytön rajaamiseen, toisaalta henkilökohtaisuus voi tuottaa harhan siitä, että puhelimen kautta käytettävät sovellukset ovat yksityisiä (verrattuna tietokoneella käytettäviin)

Mobiilisovellukset

- Gardner ja Davis (2013) toteavat, että on eri asia olla sovelluksista riippuvainen (app-dependent) kuin sovellusten voimauttama (app-enabled)
- Mahdollistavat appsit vapauttavat tylsistä tehtävistä ja tarjoavat uusia kokemuksia
- Riippuvuus personoiduista sovelluksista, jotka algoritmien avulla jo aavistelevat mitä haluamme tietää, ja tarjoavat sen mukaista sisältöä, tuottaa eräänlaisen kainalosauvan (esimerkiksi vieraassa paikassa liikkumiseen tarvitaan Google mapsia)

Tableteilla verkkoon: uhkia ja mahdollisuuksia

- Kosketusnäytölliset laitteet lisäävät yhä nuorempien lasten itsenäistä netinkäyttöä
- Ruotsissa jo 2-vuotiaista 40 prosenttia käyttää internetiä (Findahl 2012)
- Suomessa alle 2-vuotiaita internetin käyttäjiä on noin 30 prosenttia ja 3-4-vuotiaita jo 42 prosenttia (Suoninen 2014)
- Laitetta on mukava käyttää, koska se tarjoaa jatkuvasti uusia ärsykeitä ja siitä saa välitöntä palautetta (positiivinen vahvistaminen)
- Toisaalta, sanavarasto voi karttua, värien ja numeroiden oppiminen helpottuu jne...
- Onko tabletti ongelma taaperolle?
- Isoin uhka on ehkä sen immersiiivisuus, tabletin käyttöön uppoutuu, se ei koskaan lopu ja käytön jälkeen väsyttää
- Pikkulasten mobiililaitteiden käyttöön liittyy myös vanhempien ylpeyttä ja teknoutopistinen kokemus teknologian suvereenista hallinnasta
- Kun mennään riittävän syvälle somekanavien käytön kysymyksiin, nousevat esiin kysymykset yksityisyydestä, vallasta ja oikeudesta omiin tietoihin...

Featured Channels

BabyFirst Español

Subscribe

Harry The Bunny

Subscribe

ABC Galaxy - ABC F...

Subscribe

BabyFirst Brasil

Subscribe

BabyFirst Português

Subscribe

BabyFirst German

Subscribe

第一宝贝

Subscribe

BabyFirst Français

Subscribe

Esimerkkinä Youtube

- Youtubessa on tarjolla paljon pikkulastenkin videoita
- Onko siitä tulossa lasten ensimmäinen väylä nettiin?
- Miten käyttöä hallitaan? Mediakasvatus?
- Jo parivuotias osaa ohittaa mainokset
- Usein mediankäytön tutkimuksiin valikoituu jo valmiiksi mediakasvatuksesta kiinnostuneita perheitä – entä mikä on tilanne ei-valveutuneissa perheissä?
- Ajatellaanko, että lapsi ei vielä osaa hakea netistä mitään haitallista? Valvotaanko netin käyttöä vai onko tabletti kätevä lapsen hiljentäjä siinä missä tutti tai helistin ennen?

Taulukko 5.2 Suomalaiset lukijatyyppit sosiaalisen median aikakaudella

Lukijatyyppi (tyypin edustama mediasukupolvi)	Tyypin luonnehdinta	Lukemisen yhteisöllisyys
<i>Printterit</i> (sanomalehtisukupolvi)	Arvostavat painotuotteita, myös painettuja lehtiä. Hylkivät e-julkaisuja. Tuostavat pidemmät tekstit internetistä.	Lukemisen valinnoista ja kokemuksista keskustellaan kasvokkain. Internetiä käytetään henkilöviestintään ja tiedonhakuun.
<i>Tuottajat</i> (nettisukupolvi)	Tuottavat aktiivisesti sisältöjä: tekstiä, kuvia, videoita. Julkaisevat sisältöjä blogeissa, nettisivuilla ja -foorumeilla.	Käyttävät yhteisöjä julkaisujen yleisinä ja reflektiopintana. Ovat usein aktiivisia johonkin aiheeseen keskittyneessä yhteisössä, mutta tekevät eroa muihin yhteisöihin.
<i>Kirja-hifistit</i> (kaikki mediasukupolvet)	lhannoivat ja arvostavat kirjaa, mutta ovat muuten sisäistäneet verkkoviestintän ja internetin tekstikäytännöt.	Mukana verkon viestintä- ja "narikkayhteisöissä", joiden tekstikäytännöissä paljon yhteisöllistä. Kirjan lukeminen yksityinen kokemus.
<i>Kommunikaattorit</i> (kaikki mediasukupolvet, erityisesti diginatiivit)	Mediankäytössä viestintä on pääroolissa, eikä sisältöjen kuluttaminen ole niin tärkeää. Yhteydenpito ystäviin korostuu.	Aktiivisia verkon yhteisöpalveluiden käyttäjiä. Pääosassa yhteisöllinen henkilöviestintä. Lukusuositukset verkosta.
<i>Mikserit</i> (kaikki mediasukupolvet, erityisesti tv-sukupolvi)	Yhdistelevät erityisesti tuottajan ja kommunikaattorin piirteitä niin, että kumpikaan ei välttämättä korostu tai saa määräävää roolia.	Osallistuvat monin eri tavoin verkkoyhteisöihin, mutta mikään lukemisen muoto ei heillä korostu toisten kustannuksella.

Paperisen ja digitaalisen erot

- Lukeminen paperilta: syvä ymmärtävä lukeminen, keskittyminen, rauhoittuminen
- Lukeminen näytöltä: korkeakouluopinnoissa toimii, väsymyksen kokemus, tiedonhaku, silmäilevä lukeminen
- Molempia tarvitaan!
- Digitaaliset materiaalit tulevat koulutyöhön, onhan niitä ollut jo 90-luvulla joissain paikoin käytössä
- Tiedonhaku on tärkeää, mutta sen lisäksi täytyy oppia ilmaisemaan itseään monipuolisesti

”Minusta ne [e-lehdet] ovat turhia. Pidän lehtien selailusta ja tuoksusta. Sähköisen materiaalin lukeminen aiheuttaa päänsärkyä.”

”Käytän OIKEITA kirjoja, ei tule silmät kipeeks ja kirjaa voi kantaa mihin vaan... jos kirjatkin pitää nykyään lukea netistä niin ei hyvin mene...”

”Koulutyö, tiedonhaku tulee tehtyä melkeen kokonaan netissä ja jos ei tuu tehty netissä, ni ne kirjat jota käyttää ni ne tulee etitty netin kautta joka tapauksessa, et se on se media, jonka läpi aina mennään.”

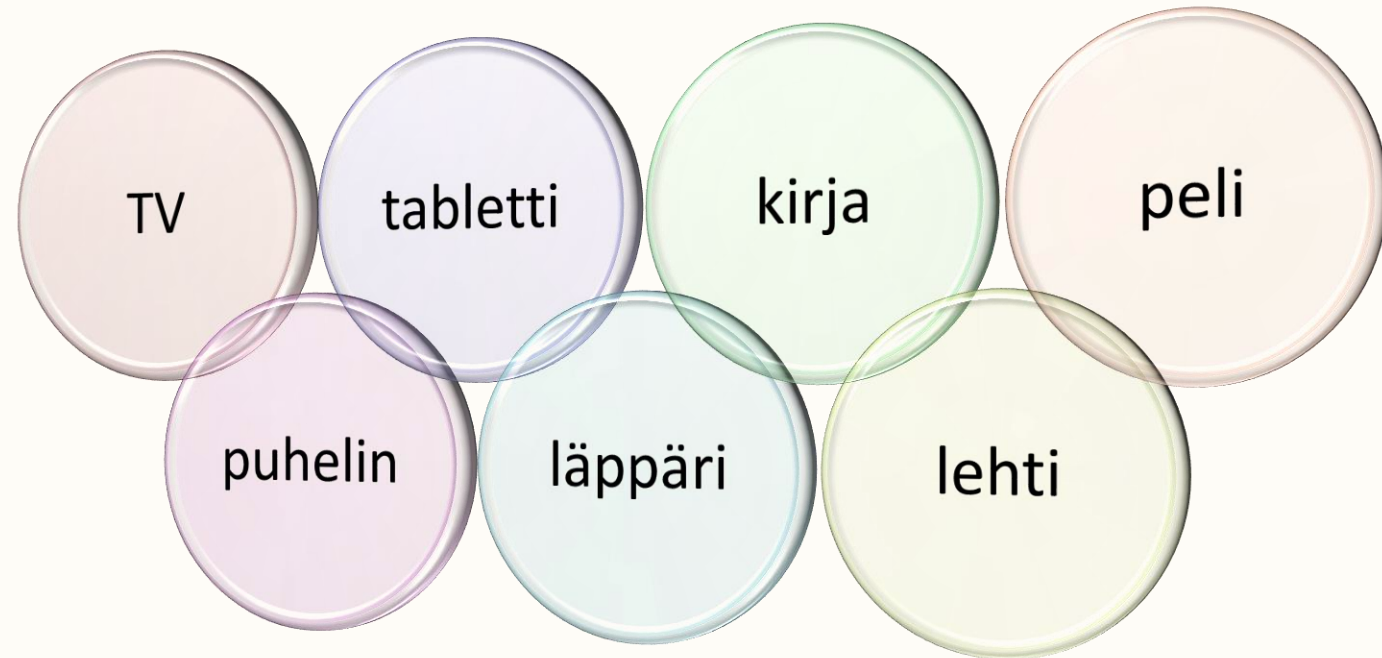

Kirja instituutiona ja tilanteena

- Uuden tutkimuksen mukaan lapsille perinteinen kirja on sähköistä mieltä
- Kirjaan liittyvät voimakkaat tunteet, arvostus, kirjan tuntu
- Kokonaisuus: sillä on alku, keskikohta ja loppu > se on helppo hahmottaa
- Monissa tutkimuksissa todettua: innostus lukemiseen syntyy kotoa, tämä ei ole vuodesta toiseen muuttunut
- Lastenkirjasuosikit pitävät pintansa
- Toisin kuin vilkkuva, välkkyvä ja ääniä pitävä tabletti, iltasatua monotonisella äänellä lukeva aikuinen on tylsä > lapsi oppii sietämään myös tylsyyttä, sitä hetkeä, kun joka puolelta ei tule kiinnostavia ärsykeitä

”Kotona on kannustettu lukemaan ja kotona on luettu paljon lapsena, ja sitten se, et vanhempanakin vanhemmat on keskusteltu niistä kirjoista, joita ne on lukenut, niin kyllä se on aina ollut sellainen asia jota on pitänyt tärkeenä, et ihmisen pitäis lukea”

Lajityyppien hybridisoituminen ja yleisöjen fragmentoituminen

Haasteet koulussa

- Keskittyminen
- Pisa-tutkimuksessa suomalaisten lasten ja nuorten lukutaito huonontunut
- Sanavarasto (anglismit)
- Abstrakti ajattelu, taito yhdistää isoja asiakokonaisuuksia
- Läsnäolon taito ja sosiaaliset kyvyt?
- Muita osaamisen alueita ei digivaltaisessa ympäristössä saisi laiminlyödä! (On myös eri asia laittaa opiskelijat kuvaamaan ja editoimaan kuin käyttämään välitöntä palkitsemista tarjoavaa sovellusta)
- Mukava huomata, että yhtenä trendinä näkyy toiminnallisuus ja itse tekeminen, ei vain muiden tekemien appsienv käyttö